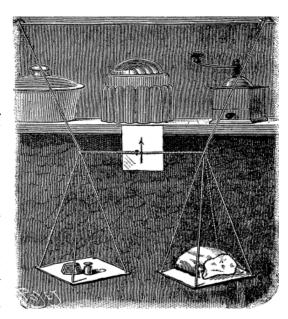
Міністерство освіти і науки України Київський національний університет імені Тараса Шевченка Український фізико-математичний ліцей Київського національного університету імені Тараса Шевченка XXIV Всеукраїнська учнівська Інтернет-олімпіада з фізики 2024/2025 навчального року

I (заочний) етап II тур 11 клас

4. «Терези Тараса».

У всесвітньо відомій книжці Тім Тома «Наукові забави. Фізика: досліди, фокуси, пропонується зробити терези з нитки, кінці якої прикріпити на однаковій висоті, а однакові шальки підвісити симетрично терезів (див. Рис.). Пропонується під час зважування врівноважувати тіло тягарцями. Тарас зробив вдома такі терези з міцної нитки і вирішив перевірити масу великого батону хлібу. Всі тягарці, які йому вдалося знайти вдома (загальною масою 183 г), Тарас поклав на ліву шальку терезів, а хліб на праву, але той все одно

переважив і нахилив середню «горизонтальну» частину нитки на 30° . При цьому ліва частина нитки нахилилася до горизонту на кут 45° до горизонту, а права на 60° .

- А) Нехтуючи масою шальок, знайдіть масу батону.
- Б) Тарас обережно змістив групу тягарців на 5 см вздовж діагоналі квадрату який утворюють точки прикріплення ниток до шальки, від чого основа лівої шальки нахилилася на кут 10°. Знайдіть масу шальки й уточніть масу батону. Довжина кожної з чотирьох ниток, прикріплених до шальки у кутах квадрату (з діагоналлю 20 см), дорівнює 26 см.
- В) Уявіть, що маси шальок з навантаженням зосереджені у місцях їх приєднання до основної нитки у вигляді точкових тіл, і цим тілам надали електричні заряди q_1 і q_2 . За якого добутку зарядів q_1q_2 період малих коливань у вертикальній площині нитки не залежатиме від зарядів? Чому цей період дорівнюватиме? Довжина середньої частини нитки 50 см. Прискорення вільного падіння 9.8 m/c^2 .